

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 4208
Ημερομ. Κατάθεσης: 27/3/2026

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΠΑΣΟΚ - ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ
Ευαγγελία Λιακούλη
Βουλευτής Ν. Λάρισας

Αθήνα, 26 Μαρτίου 2026

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας, κ. Νικόλαο Δένδια

Θέμα: “Απαράδεκτη διακριτική μεταχείριση των ψυχικά πασχόντων στο νέο θεσμικό πλαίσιο της στράτευσης”

Ο ν. 5265/2026 που πρόσφατα εισηγήθηκε η Κυβέρνηση, προκάλεσε μεγάλες ανατροπές στην σταδιοδρομία των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων, αλλά και πολλαπλά προβλήματα στα ζητήματα των αναβολών και απαλλαγών στράτευσης στον ευαίσθητο χώρο της ψυχικής υγείας.

Οι νέες διατάξεις, διαχωρίζουν αδικαιολόγητα και σε αντίθεση με θεμελιώδεις αρχές και ανθρώπινα δικαιώματα, τις σωματικές από τις ψυχικές παθήσεις, όπως εξαρχής είχε επισημάνει το ΠΑΣΟΚ.

Ενδεικτικά, ορίζεται ότι για τη χορήγηση αναβολής στράτευσης σε πρόσωπα που αντιμετωπίζουν ψυχική νόσο, απαιτείται γνωμάτευση από Επιμελητή Α' ή Διευθυντή Δημοσίου Νοσοκομείου -χωρίς αντίστοιχη πρόβλεψη για τις σωματικές παθήσεις και ενώ κατά το νόμο οι γνωματεύσεις ιδιωτών ιατρών είναι ισότιμες. Ταυτόχρονα εισάγεται ειδικά στην ψυχική υγεία πενταετές σύστημα αναβολών αποκλειστικά για ψυχικές νόσους, ενώ στα σωματικά νοσήματα το όριο παραμένει στα δύο έτη. Μετά δε την πάροδο της πενταετίας, ο νόμος απαιτεί πιστοποίηση αναπηρίας μέσω ΚΕΠΑ ως προϋπόθεση απαλλαγής για ψυχικές παθήσεις -χωρίς αντίστοιχη πρόβλεψη για σωματικές- και σε περίπτωση μη πιστοποίησης, προβλέπεται ακόμα και η “εκούσια” (κατά τον χαρακτηρισμό του νόμου) ψυχιατρική νοσηλεία σε στρατιωτικό νοσοκομείο.

Το αποτέλεσμα είναι να δημιουργούνται ασθενείς πολλαπλών ταχυτήτων, με αθέμιτο διαχωρισμό ανάμεσα στους σωματικά και τους ψυχικά πάσχοντες. Ήδη η Ελληνική Ψυχιατρική Εταιρεία έχει επισημάνει ότι δημιουργούνται διακρίσεις σε βάρος των πολιτών που πάσχουν απο κάποια ψυχική διαταραχή, επιδεινώνεται το στίγμα της ψυχικής νόσου και δημιουργείται κίνδυνος παραβίασης θεμελιωδών ανθρώπινων δικαιωμάτων, ενώ και ο Συνήγορος του Πολίτη υπογραμμίζει ότι οι ρυθμίσεις που υποβάλλουν τους ψυχικά πάσχοντες σε σημαντικά πιο χρονοβόρα και επαχθή διαδικασία προκειμένου να τύχουν αναβολής ή απαλλαγής από τη στράτευση, χωρίς εξατομικευμένη κρίση, αντιτίθενται στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (ν. 4074/2012) που προβλέπει ίσα δικαιώματα, ανεξάρτητα

από τη φύση ή το είδος της αναπηρίας, χαρακτηρίζει δε ρητά ως προβληματική και κατ'εμφημισμόν "εκούσια" την υποχρέωση προηγούμενης νοσηλείας ως προϋπόθεση της απαλλαγής, καθώς στην πραγματικότητα θα συνιστά ακούσια νοσηλεία.

Ακόμα δε και οι μεταβατικές διατάξεις του νόμου, αφήνουν σοβαρά ερμηνευτικά κενά, αφού αφενός η παρ. 7 του άρθρου 242, υπάγει όσους έχουν ήδη λάβει αναβολή κατάταξης στις προϊσχύσασες διατάξεις, ενώ η παρ. 12 του ίδιου άρθρου, προβλέπει ότι όσοι εξετάζονται ή επανεξετάζονται από υγειονομικές επιτροπές των Ενόπλων Δυνάμεων μετά την έναρξη ισχύος του Ν. 5265/2026 υπάγονται αυτομάτως στο νέο καθεστώς, ακόμη και αν η παραπομπή τους έγινε νωρίτερα. Οι αντιφατικές αυτές ρυθμίσεις που εντοπίζονται μέσα στο ίδιο άρθρο του νόμου, προκαλούν ανασφάλεια δικαίου και πλήττουν την αρχή της προστατευόμενης εμπιστοσύνης του διοικουμένου στην Πολιτεία, όπως επίσης επεσήμανε ο Συνήγορος του Πολίτη.

Το συμπέρασμα είναι ότι ο νέος νόμος αντί να επιλύσει προβλήματα για την καλύτερη λειτουργία των Ενόπλων Δυνάμεων, δημιουργεί σοβαρά ερωτηματικά για την ισότιμη αντιμετώπιση και το σεβασμό των δικαιωμάτων των ψυχικά πασχόντων, που αυτομάτως τοποθετούνται σε δυσχερέστερη θέση σε σύγκριση με τους σωματικά πάσχοντες και έρχονται αντιμέτωποι με ένα ασαφές και προβληματικό θεσμικό πλαίσιο.

Η αναστάτωση των πολιτών είναι έκδηλη και οι διαμαρτυρίες έντονες, με σαφές ενδεχόμενο να υπάρξει "κύμα" προσφυγών στη Δικαιοσύνη, έναντι των προβληματικών αυτών ρυθμίσεων που η Κυβέρνηση θεσμοθέτησε.

Είναι χρέος της Πολιτείας να θεσμοθετήσει όλα τα αναγκαία μέτρα για την ισότιμη αντιμετώπιση των πολιτών, λαμβανομένων φυσικά υπόψιν των ιδιαζόντων χαρακτηριστικών των σωματικών και ψυχικών παθήσεων, χωρίς όμως να προκαλείται διαχωρισμός μεταξύ των πολιτών και εντέλει στοχοποίηση των ψυχικά πασχόντων.

Κατόπιν των ανωτέρω, ερωτάται ο κ. Υπουργός:

1. Πώς συμβιβάζονται οι νέες ειδικές ρυθμίσεις για τους ψυχικά πάσχοντες αναφορικά με τη στράτευση με τις συνταγματικές προβλέψεις για ισότητα και σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων των πολιτών, αλλά και με τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία; Πώς αντιμετωπίζει και "ξεπερνά" η Κυβέρνηση τις παρατηρήσεις των επιστημονικών φορέων αλλά και των Ανεξάρτητων Αρχών που τοποθετούνται κατά των ρυθμίσεων αυτών;
2. Σκοπεύει το Υπουργείο να προβλέψει πλαίσιο ενιαίας αντιμετώπισης για σωματικές και ψυχικές νόσους, με εξατομικευμένη κρίση όπου αυτό απαιτείται, ώστε να προστατεύονται αποτελεσματικά και ισότιμα τα δικαιώματα όλων των πασχόντων;
3. Ποιο καθεστώς αναβολής θα ισχύσει για τους στρατεύσιμους που έχουν ήδη λάβει αναβολή κατάταξης για λόγους ψυχικής υγείας πριν από την έναρξη ισχύος του Ν. 5265/2026 αλλά επανεξετάζονται μετά από αυτήν και πώς θα αποτραπεί η αθέμιτη αναδρομικότητα του νόμου;

Η ερωτώσα Βουλευτής

Ευαγγελία Λιακούλη

